

Att förutsäga amerikanska presidentval

Erik Vestin¹ & Richard Öhrvall

Abstract

During the last decades, we have seen an increased public interest in efforts to forecast US presidential elections. A leading actor in this development is Nate Silver, founder of the news site FiveThirtyEight. We provide a brief overview of the historical development of forecasting methods, including both opinion polling and structural models, and the combination of the two that has been developed by Silver and others. We also discuss the 2016 election, where Donald Trump stood as the winner, while all forecasts had been leaning towards Hillary Clinton. This gave rise to an intense debate about both the substance of these forecasts and how they are presented. We conclude with a discussion of the development of forecasts of the 2020 election.

Inledning

Ett presidentval i USA är en politisk händelse av stor dignitet och med betydande konsekvenser, även utanför landets gränser. Det är därför inte förvånande att många vill veta utfallet långt innan valdagen äger rum, men som det gamla danska uttrycket lyder: det är vanskligt att spå, i synnerhet om framtiden. Att det är svårt har dock inte hindrat otaliga försök, med varierande framgång. Journalister, kampanjförträdare, statsvetare och förståsiggpåare har alla gjort prognoser över utfall i politiska val.

Sådana prognoser kan baseras på olika underlag. Till de vanligare hör sådana som baseras på opinionsmätningar, strukturella faktorer eller marknader (Campbell & Lewis-Beck 2008). Opinionsmätningar är visserligen strikt

¹ Kommunicerande författare.

sett inte att betrakta som prognoser, men utifrån skattningar av opinionens läge och dess förändringar går det att dra ut trendlinjer fram till valdagen. Mer uttalade prognosmodeller baseras ofta på strukturella faktorer. Med det avses variabler som historiskt sett har varit bra på att förutsäga partiernas eller kandidaternas röstandelar, som exempelvis ekonomins utveckling eller om någon av kandidaterna redan innehar det ämbete som står på spel. Den sortens modeller har en särskild tjusning då de kan använda information som finns tillgänglig långt före valet. Marknader som används som underlag för prognoser är framför allt konstruerade marknader där aktörer spekulerar i valresultat och köper och säljer positioner utifrån det eller odds fastställda av spelbolag, vilka påverkas efter hur personer väljer att spela. Tanken bakom att använda sådan marknadsinformation är att när aktörer har vad amerikanerna kallar "skin in the game", det vill säga när de själva tar en finansiell risk, kommer de agera mer objektivt utifrån tillgänglig information (se Taleb 2018). Till dessa tre typer av prognoser kan även läggas sådana som vilar på något skakigare grund; exempelvis att en dålig årgång av Beaujolais innebär att republikanerna vinner presidentvalet (Lewis-Beck 1985). Dessutom finns såklart även prognoser som lämnar fakta därhän och uteslutande baseras på magkänsla eller önsketänkande.

Även om förutsägelser av dessa slag har levererats sedan lång tid tillbaka togs uppmärksamheten kring valprognoser till en ny nivå inför presidentvalet i USA 2008. Då gjorde Nate Silver, grundare av nyhetssajten FiveThirtyEight, entré på scenen. Efter att ha lyckats bättre än andra etablerade aktörer i att förutsäga demokraternas primärval växte intresset och när Silver sedan träffade rätt i presidentvalet (med undantag för delstaten Indiana) och senatsvalen blev uppmärksamheten än större. Efterfrågan på valprognoser och statistik ökade i de etablerade nyhetskanalerna (Toff 2019). Även den intresserade allmänheten fick upp ögonen för avancerade modeller och Nate Silver behandlades som vore han en popstjärna, vilket får sägas vara fjärran en vanlig statistikers vardag.

Valprognoser är numera ett vanligt inslag i den amerikanska politiska diskussionen. I den här artikeln tar vi upp olika metoder för att förutsäga utgången i USA:s presidentval. Vårt huvudsakliga fokus ligger på de metoder som baseras på opinionsmätningar och strukturella faktorer. Det är metoder som använder sig av statistik och på olika sätt gör bruk av historisk kunskap. Detta innebär att vi inte kommer att gå in närmare på förutsägelser som vilar på marknader och inte heller på sådana som enbart bygger på kvalitativa bedömningar eller som är mer att betrakta som checklistor, som exempelvis Allan Lichtmans (1996) *Keys to the White House*. Vi ägnar däremot särskild uppmärksamhet åt den typ av modeller som bygger på ambitiösa sammanslagningar av många olika datakällor och som på senare år tagits fram av till exempel Nate Silver, *The New York Times* eller *The Economist*.

Efter presidentvalen 2008 och 2012 spreds en uppfattning om att sådana modellens valprognoser var så pass säkra att man utifrån dem kunde ta utgången för given; en uppfattning som fick sig en knäck när rösterna räknats 2016 och Donald Trump stod som segrare, trots att samtliga prognoser tycktes förutse att Hillary Clinton skulle bli nästa president. Vi ger oss därför i kast med att diskutera såväl hur dessa prognoser togs emot som hur pass missvisande de egentligen var. Slutligen går vi igenom vilka lärdomar som dragits av 2016 och hur prognoserna ser ut inför 2020 års val.

Att mäta opinionen

Försök att förutsäga valutgången genom att mäta opinionen har en lång historia. Den äldsta nationella opinionsmätningen inför ett amerikanskt presidentval genomfördes 1892 av *New York Herald* (Rosenstone 1983). Bland de tidiga opinionsmätningarna är dock förmodligen tidskriften *Literary Digests* undersökningar det mest kända exemplet. I samtliga av presidentvalen 1920, 1924, 1928 och 1932 lyckades tidskriften förutsäga rätt vinnare (Squire 1988). Detta genom att fråga ett stort antal amerikaner, framför allt sina egna läsare, om hur de skulle rösta. Inför valet 1936 skickade de ut omkring 10 miljoner enkäter av vilka 2,3 miljoner besvarades, vilket gör det till en av de största opinionsmätningar som någonsin har genomförts. Utifrån enkätsvaren kunde de konstatera att Alf Landon skulle bli USA:s 33:e president. Historien rymmer dock inte någon president Landon, vilket beror på att det istället var Franklin D. Roosevelt som vann valet.

Vad gick fel i *Literary Digests* prognos? Enligt Squire (1988) låg förklaringen både i vilka som tillfrågades och vilka som valde att svara (jfr. Lusinchi 2012). Enkäterna skickades i högre grad till rika än till fattiga, eftersom adresser för utskick hämtades från telefonkataloger, medlemslistor för olika klubbar och listor över tidningsprenumeranter; alla källor där fattiga personer var under-representerade. Den snedvridningen fick större effekt då den allt sämre ekonomin medfört att åsiktsskillnaderna mellan rika och fattiga ökat. Vidare var bortfallet större bland dem som sympatiserade med Roosevelt. Detta var inget som beaktades när prognosen gjordes, men på senare år har Lohr och Brick (2017) visat att om *Literary Digest* hade viktat sin skattning utifrån hur de svarande röstade i tidigare val (vilket de också frågade om) hade de åtminstone kunnat förutspå rätt vinnare.

Det fanns dock andra opinionsmätare som lyckades bättre när det väl begav sig. Mest känd av dem är nog George Gallup, som förutspådde rätt vinnare utifrån en mycket mindre undersökning, men som baserades på kvoturval. Med hjälp av den urvalsmetoden lyckades prognosen bättre fånga upp den tilltagande klassröstningen i depressionens och New Deals efterföljd. Även om Gallup prickade rätt vinnare i presidentvalet avvek skattningen av Roosevelts

röstandel en inte obetydlig del från det verkliga utfallet (Gosnell 1937). Med samma metod lyckades ändå Gallup förutspå rätt vinnare i presidentvalen 1940 och 1944. Sedan kom dock presidentvalet 1948. Då förutspådde Gallup, och alla andra stora opinionsmätare, en storseger för Thomas Dewey i presidentvalet. De var så säkra att tidningen *Chicago Daily Tribune*, innan rösterna räknats färdigt och valet var avgjort, basunerade ut på tidningens förstasida att Dewey vunnit. Det var dock inte Dewey, utan den sittande presidenten Harry S. Truman som vann valet.

Dessa exempel visar på ett par svårigheter med att utvärdera valprognoser. För det första kan även en bristfällig metod peka ut rätt vinnare vid enstaka tillfällen. Omvänt kan en väl underbyggd metod förutspå fel vinnare. Detta då även osannolika händelser kan inträffa. För att kunna utvärdera en metod vill man därför helst ha många utfall att studera, men då val inträffar förhållandevis sällan är det ofta inte möjligt. För det andra kan man fråga sig om förutsägelser av rätt vinnare är den måttstock som ska användas för utvärdering. Om vi tänker oss ett val där kandidat A vinner en ytterst knapp seger, så har en prognos som förutspår en jordskredsseger för kandidat A visserligen rätt vinnare men ändå fel vad gäller valresultatet. En annan prognos som förutspår ett mycket jämnt val men med en liten övervikt för kandidat B kan ses som närmare sanningen, även om den pekar ut fel vinnare. En rad andra mått har föreslagits i litteraturen, där de två oftast använda är: 1) den absoluta avvikelsern mellan prognos och utfall när det gäller röstandelarna för de mer framträdande kandidaterna och 2) skillnaden i röstandel för de främsta kandidaterna i prognos i förhållande till i utfall (Hillygus 2011; Mosteller m.fl. 1949; Martin m.fl. 2005). Även om dessa mått är mer lämpade för vetenskapliga utvärderingar tycks många som tar del av valprognoser främst vara intresserade av om de förutspår rätt vinnare eller inte.

Efter missen 1948 övergav många opinionsinstitut kvoturval och strävade istället efter slumpmässiga sannolikhetsurval, det vill säga urval där alla som ingår i populationen har en känd sannolikhet att bli valda och den sannolikheten är större än noll. Problemet med bortfall som *Literary Digest* hade har dock inte försvunnit, utan snarare vuxit över tid. I USA har mätningar som genomförs via telefon numera svarsandelar som understiger 10 procent (se t.ex. Pew 2018). Även om svaren viktas med hjälp av olika variabler för att kompensera att vissa grupper svarar i högre grad än andra, finns risken att bortfallet leder till snedvridna skattningar. Dessutom innebär oviljan att svara att det tar längre tid att få in varje enskilt svar, vilket är kostsamt. Det är en av förklaringarna till att nya sätt att samla in svar har utvecklats. I USA är automatiserade telefonsamtal där en datoriserad röst frågar efter röstningsintention (s.k. *robocalls*) förhållandevis vanliga. På senare år har även olika webbpaneler – där deltagarna rekryterats via slumpmässigt eller någon form av icke-sannolikhetsbaserat urval – blivit allt vanligare. Även om sådana insamlingsmetoder kan minska

kostnaderna löser de inte problemet med att de svarande inte är representativa för den population som ska mätas, tvärtom kan de förvärra situationen.

För opinionsmätare i USA finns utöver dessa generella svårigheter även ett par specifika problem som är värda att lyfta fram. Det första problemet har sin grund i den låga andelen röstande. I 2016 års presidentval var valdeltagandet knappt 56 procent. Det gör att opinionsmätarna inte bara behöver fastslå vilken kandidat en svarsperson ska rösta på, utan även beräkna sannolikheten för att den personen verkligen kommer att lägga en röst. Detta skattas i modeller där man tar hänsyn till i vilken grad olika befolkningsgrupper historiskt sett har röstat. Det kan dock innebära problem – det är inte säkert att det är samma grupper som mobiliserades i tidigare val som också kommer att rösta i ett kommande val. Nya kandidater kan locka nya väljare, eller avskräcka gamla.

Det andra problemet har sin grund i USA:s valsysteem. Presidenten väljs inte direkt utifrån hur alla röster sammantaget fördelar sig, utan för väljarnas del handlar det formellt sett om att utse 538 så kallade elektorer. Varje delstat har lika många elektorer som den har senatorer (totalt 100) och medlemmar av kongressens representanthus (totalt 435). Därtill får även Washington D.C. utse tre elektorer. De allra flesta delstater tillämpar majoritetsval och ger den presidentkandidat som får flest röster samtliga elektorer, även om det bara är en enda röst som skiljer kandidaterna åt. Detta system gör det möjligt för en kandidat att vinna en majoritet av alla röster i landet, men ändå förlora presidentvalet när delstaternas elektorer räknas samman. Detta har skett fem gånger.² Att det kan bli så gör att det blir viktigt att inte bara veta hur röstandelarna fördelar sig i hela landet totalt sett, utan även hur de fördelar sig i olika delstater, inte minst i de så kallade *Swing States*, det vill säga de delstater där kandidaterna är ungefär jämnstarka och utgången därför oviss.

Alla dessa problem till trots har opinionsmätare i allmänhet inte blivit sämre på att träffa rätt i förhållande till valresultat (Jennings & Wlezien 2018).³ Dessutom har på senare år en innovation som fått betydande genomslag skett genom tillkomsten av de sammanvägningar av opinionsmätningar som brukar gå under namnet *poll of polls* (Jackman 2005; Blumenthal, 2014). Genom att väga samman resultaten från flera olika undersökningar ger de en sammantagen bild där varje enskild mätning har mindre betydelse, vilket minskar risken för att en slumpmässig avvikelse får genomslag.

2 I 1824, 1876, 1888, 2000 och 2016 års val.

3 Däremot fann Jennings och Wlezien (2018) att mätningarna överlag är mindre träffsäkra i presidentval, men bättre i system med proportionell representation, samt att det är svårare att prognostisera utfallet för större partier.

Strukturella modeller

Inom den statsvetenskapliga forskningen är politiska val ett centralt studieobjekt, men trots detta har inte valprognoser ägnats alltför stor uppmärksamhet. I viss mån kan det härledas till att den inflytelserika Michigan-skolan (Campbell m.fl. 1960) intresserade sig mer för den individuella väljarens röstningsbeslut. Och även om de, som Norpoth (2018) beskriver, gjorde anspråk på att kunna prognostisera den enskilde väljarens beslut bättre än denne själv, var informationen som krävdes för att på så vis göra en prognos så omfattande och krävde så pass omsorgsfull analys att det inte skulle hinnas med före valdagen (se även Pool m.fl. 1965).

Istället kom de första användbara prognosmodellerna från forskare som var intresserade av ekonomins inverkan på politiken. Det fanns flera forskare som var inne på liknande spår (se Rosenstone 1983 för en översikt), men en av de första att introducera tanken att presidentvalet kan förutsägas med i stort sett bara den ekonomiska utvecklingen var ekonomen Ray Fair (1978). Han använde den ekonomiska tillväxten och några ytterligare variabler från de föregående valen för att estimerar en enkel regressionsmodell. Sedan satte han in nya värden inför det kommande valet i samma modell, och med hjälp av de koefficienter som han erhållit från det historiska datamaterialet, fick han fram en prognos för röstandelen för den sittande presidentens parti.

Efter att Fair lanserade sin modell har BNP-tillväxten ingått i så gott som varje modell som försöker prognostisera valet på liknande sätt. Mest känd i denna skola är nog Douglas Hibbs *bröd och fred-modell* (Hibbs 2000). I den gör den genomsnittliga BNP-tillväxten under mandatperioden det mesta av jobbet, och antalet amerikanska soldater som dött i ”unprovoked, hostile deployments” (Hibbs, 2012: 635) under mandatperioden hjälper till att korrigera för den inverkan Koreakriget, Vietnamkriget, och invasionerna av Afghanistan och Irak hade när de ägde rum. Den sistnämnda faktorn påverkar enligt Hibbs modell dock bara om det var den sittande presidentens parti som startade kriget i fråga.

En anledning till att Fair, Hibbs och liknande prognosmakare använder få variabler i sina modeller är att de har få observationer att arbeta med. Det har totalt sett bara genomförts 58 presidentval i USA och ska man hålla sig till sentida val är antalet än färre. Visserligen är antalet observationer fler om man räknar enskilda delstater, men då politiska vindar tenderar att blåsa över alla delstater kan de inte betraktas som oberoende val. Det sistnämnda kan vi se även inför årets val, med Demokraternas kandidat i en starkare ställning i nästan alla delstater jämfört med 2016. Med få observationer är risken stor för så kallad överanpassning (overfitting), det vill säga att man skapar en modell som visserligen kan beskriva tidigare val, men som inte klarar av att förutse andra val än de som används för att skatta modellen. Detta för att modellen fångar upp sådant som visar sig vara slumpmässigt. Även med få variabler finns en

sådan risk. Det centrala är därför hur modellen lyckas förutse nya valresultat. För vissa modeller som föreslagits i litteraturen är det ett problem då de använder sig av statistik gällande valåret som inte finns tillgänglig förrän efter valdagen. Lewis-Beck (1985) har studerat hur ett antal framträdande strukturella modeller klarade av att förutse 1984 års presidentval och kom fram till att de alla lyckades förutse Reagans seger, men att ingen av dem förutsåg att det skulle bli en jordskredsseger.

Att kombinera opinionsmätningar med strukturella faktorer

De strukturella modellerna estimeras utifrån erfarenheter i samband med tidigare val, och kan sedan skapa prognoser genom att sätta in nya värden för variablerna i fråga. Det innebär att sådana prognoser kan tas fram en tid före valet; hur lång den tiden är beror på vilka variabler som ingår i modellen. Metoder baserade på opinionsmätningar tittar i mindre utsträckning bakåt, utan försöker istället få en bra bild av det politiska landskap vid just det tillfälle då undersökningen genomförs. Genom att väga samman flera olika mätningar kan man få en mer välunderbyggd skattning av nuläget, liksom en god uppfattning av hur opinionsläget utvecklats över tid. Utifrån det aktuella opinionsläget och rådande trender kan en prognos av valutfallet tas fram. Det är värt att understryka att opinionsmätningen försöker fånga en rörlig bild; opinionen svänger under tiden fram till valdagen och många väljare bestämmer sig sent för hur de ska lägga sin röst, ifall de alls bestämmer sig för att rösta. Detta innebär att ju längre från valdagen mätningen görs, desto sämre prediktionskraft har den när det gäller att förutspå valresultatet.

Strukturella modeller och prognoser baserade på opinionsmätningar har således olika svagheter och styrkor. Ett sätt att utnyttja det är att kombinera dem. Det var också vad Nate Silver gjorde när han lanserade sajten *FiveThirtyEight* och där tog valprognoser till en ny, mer ambitiös nivå. Vad var det då som var nytt? I våra ögon bestod det nya av tre delar. För det första vägde Silver samman olika källor i en omfattning som aldrig tidigare skådats: opinionsmätningar, data över hur folk röstat i tidigare val, den demografiska sammansättningen, hur den förändrats, och mer därtill.

För det andra sattes dessa källor sedan samman i en modell som inte bara prognostiserade de nationella röstandelarna, utan även den sannolika vinnaren i varje delstat. Silver har aldrig offentliggjort kod eller publicerat någon teknisk rapport som avslöjar exakt hur modellen fungerar, vilket gör den svår att granska. Däremot har han kortfattat beskrivit vilken typ av data som ingår och hur den har bearbetats. Silver (2016) beskriver konstruktionen av modellen som en process i fyra steg. I det första steget samlas opinionsmätningar in och vägs utifrån en värdering av institutens kvalitet, vilken i sin tur till viss del baseras

på historiska resultat. Det andra steget innebär en justering av skattningarna, bland annat så att de återspeglar de väljare som väntas gå och rösta. Det tredje steget är mer komplicerat och handlar om att kombinera opinionsmätningarna med de olika historiska och demografiska datakällorna. Detta motiveras av att det leder till bättre prognoser för varje enskild delstat. Till detta kommer också ett mått på hur bra ekonomin går, där en bra ekonomi ger en eventuell sittande president större chanser. Sedan vägs allt detta samman till en skattning. Den viktningen förändras över tid, så att opinionsmätningarna ges allt större vikt i prognosen ju närmare valet man kommer.

För det tredje så avstod Silver från att presentera valprognosen i form av klassiska skattningar av röstandelar med tillhörande konfidensintervall, utan använde sig av en bayesiansk ansats där fokus ligger på hur stor sannolikheten är att respektive kandidat kommer att vinna en viss delstat eller hela presidentvalet. För att göra detta simulerade han tusentals tänkbara utfall i valet, utifrån en mängd kombinationer av faktorer som kan tänkas gå annorlunda (Silver 2020). Även om delar av upplägget går att finna hos andra (se t.ex. Jackman 2005), var det sammantaget något nytt som Silver tillförde till den politiska bevakningen och som skapade ökad uppmärksamhet.

Till den ökade uppmärksamheten bidrog nog även att Silver, och andra prognosmakare av denna typ, presenterade sina prognoser på webbsidor med sinnrik grafisk design, där man som läsare kunde klicka sig fram mellan olika val och delstater, och i viss mån själv experimentera med att modifiera prognosens antaganden. Möjligen gjorde också den vid 2008 helt nya mediemiljön med sociala medier sitt till, då den gav Silver möjlighet att nå ut med sina prognoser i opposition mot etablerade kanaler. Efter 2008 kom fler medieaktörer, inklusive mer traditionella nyhetsförmedlare, att utveckla liknande valprognoser. Även inom akademien har valprognoser väckt ett större intresse på senare år (se t.ex. Lock & Gelman 2010; Linzer 2013; Graefe m.fl. 2014).

2016 års val – ett bakslag för valprognoser?

Inför 2016 års val var Hillary Clinton favorit att vinna presidentposten. Hon ledde tydligt i opinionsmätningarna och alla valprognoserna förutspådde henne som vinnare, eller hade åtminstone henne som klar favorit. Nate Silvers modell var jämförelsevis försiktig; den landade i en slutprognos där Clinton hade 71 procents chans att vinna valet. New York Times modell menade att Clintons chanser uppgick till 85 procent. Och allra säkrast var Huffington Post, som uppskattade Clintons vinstchanser till 98 procent. Visserligen fick Clinton en större andel av rösterna än Trump – 48,2 mot 46,1 procent. Men som nämnts handlar amerikanska presidentval inte om att vinna störst andel av rösterna, utan om att få flest elektorsröster. Medan Clinton vann många delstater med bred marginal, vann Trump flera *swing states* med mindre än en procentenhet.

Sammantaget ledde detta till att Clinton på valnatten vann 232 elektorsröster, medan Trump fick 306, och avgick med segern.⁴ Efter valet blossade en debatt om prognosmakarnas kollektiva misslyckande upp; att ingen av dem hade spått att Trump skulle vinna måste väl innebära att de inte visste vad de pratade om, eller?

Diskussionen om exakt vad som gick fel i prognostiseringen av valet 2016 har flera lager. Som flera andra har beskrivit fanns det ett litet systematiskt fel i opinionsmätningarna överlag, vilket tog sig uttryck i att de överskattade Clintons övertag. Den amerikanska branschorganisationen för opinionsmätare, AAPOR, framhåller dock i sin utvärdering att denna överskattning var liten jämfört med tidigare val (Kennedy m.fl. 2017: 9–13). Däremot blev intrycket av misstag mer slående när Clinton inte vann valet trots en övervikt av rösterna. Ett problem för prognosmakarna var dock att i vissa specifika delstater avvek de lokala mätningarna särskilt mycket från valresultatet (Kennedy m.fl. 2017: 12). Exempelvis förutspådde inte en enda mätning Trumps seger i Wisconsin. En identifierad orsak till opinionsmätarnas problem var att många inte vägde svaren efter utbildningsnivå (Kennedy m.fl. 2017: 13–17). Det är allmänt känt att lågutbildade är underrepresenterade i opinionsmätningar, men det har tidigare spelat mindre roll. I 2016 års val var dock sambandet mellan partival och utbildning tydligare och det större bortfallet bland lågutbildade fick en mer snedvridande effekt på resultaten.

Givetvis är det svårt att göra bra prognoser utan ett korrekt underlag. Men i vilken grad gjorde prognosmakarna själva misstag? Att somligas säkerhet inte bara var en följd av underlaget framkommer om inte annat av variationen mellan olika prognoser. Just Nate Silver klarade sig som sagt relativt bra. Hans prognos var den som tillskrev Trump störst chanser, och han underströk i sina analyser att Trump hade en högst reell chans att vinna.

Exakt varför de olika prognosmakarnas modeller skilde sig åt är svårt att avgöra då de inte är helt öppna med alla detaljer. I en jämförelse fann dock Wright och Wright (2018) att alla de ovan nämnda modellerna hade fel om samma delstater. Deras analys fann att prognosmakarna får ta på sig åtminstone en del av ansvaret själva. Modellernas sätt att väga samman mätningar och deras behov av att få fram robusta skattningar av varje delstat gjorde att man i olika grad missade en sen utveckling mot starkare stöd för Trump i landet överlag. Ett påstående som dykt upp i flera sammanhang är att prognoserna hade olika antaganden om hur felen skulle samvariera mellan delstater. Nate Silver har ofta framfört sitt antagande om att felen skulle gå i samma riktning för delstaterna som en förklaring till att FiveThirtyEight visade relativt höga sannolikheter för Trump. Om Trump till exempel låg bättre till i Ohio än vad

4 I den faktiska omröstningen i electoral college fick Clinton 227 röster och Trump 304, då sju elektroer valde att rösta på andra kandidater.

mätningarna visade, så gjorde han förmodligen det i Pennsylvania också. Andra prognoser ska ha antagit att även om Trump kunde vinna en eller annan swing state, så skulle han aldrig vinna dem alla samtidigt. Dock innehåller även den metodologiska redogörelsen för Huffington Posts modell (som alltså var väldigt säker på en seger för Clinton) tydliga hänvisningar till ett antagande om samvariation mellan delstater (Jackson 2016). Så det påståendet ställer vi oss avvaktande till.

I efterhand har många framhållit att prognoser av denna typ strikt talat inte korar en vinnare, utan bara anger sannolikheter. Vad prognoserna visade var snarare att givet opinionsmätningarna och de historiska erfarenheterna var det mest sannolikt att Clinton skulle vinna presidentvalet. Trump hade i Silvers slutprognos 29 procents chans att vinna, vilket är en inte obetydlig möjlighet. Även i den mer Clinton-optimistiska prognosen hos New York Times hade Trump 15 procents chans, vilket bara är lite mindre än sannolikheten för att slå en sexa med en tärning, eller förlora i rysk roulette.

Så var det dock inte alla som uppfattade det. För många människor är det svårt att korrekt tolka osäkerhet och sannolikheter (se t.ex. Hoffrage m.fl. 2000; Gigerenzer m.fl. 2007; Tversky & Kahnemann 1974). Mycket av kritiken mot senare års valprognoser har också handlat om presentationen av dem och vad den presentationen har fått för effekter. I en nyligen publicerad forskningsartikel drar Westwood m.fl. (2020) denna kritik till sin yttersta spets. Utifrån empiriska resultat baserade på experiment och de amerikanska valundersökningarna argumenterar de för att de probabilistiskt formulerade prognoserna hade stort inflytande på väljarnas föreställningar om hur valet skulle gå (t.ex. var andelen som trodde att utgången var säker var större än någonsin tidigare, framförallt bland demokrater) och att folks intryck av att Clintons seger var säker ledde till lägre valdeltagande bland hennes anhängare. Detta, menar de, innebär att prognoserna i förlängningen bidrog till Trumps seger.

En annan, mer konceptuell kritik har kommit från Nassim Nicholas Taleb (2018). En central aspekt i den kritiken är att de publicerade valprognoserna varierar en hel del under valkampanjens gång. Under 2016 varierade sannolikheten att Clinton skulle vinna mellan 50 och 89 procent i Silvers modell, i takt med att mätningarna gick upp och ned. Enligt Taleb bör en väl konstruerad modell inte variera på det sättet. Modellen bör förutse svängningar i förväg och om sådana svängningar är troliga bör kandidaternas sannolikhet att vinna vara närmare 50 procent när det är långt till valdagen (se även Gelman m.fl. 2020). Silver tycks själv utvärdera sin prognos utifrån vad den anger för sannolikheter på valdagen. Det reser dock frågan om vilken substans som finns i de sannolikheter som modellen anger under månaderna före valet. Det frågetecknet förstoras dessutom av att vid valdagen baseras Silvers modell uteslutande på opinionsmätningar, vilket gör att de strukturella komponenterna, som är av betydelse längre ifrån valdagen, i så fall inte utvärderas.

Vad väntar inför 2020 års val?

Valet 2016 resulterade i en debatt om såväl prognosmakarnas metoder som deras sätt att presentera sina resultat. Den debatten har också lett till förändringar. En skillnad från tidigare år är att fler opinionsinstitut har börjat vikta sina mätningar efter respondenternas utbildningsnivå. Det torde minska risken för problem av det slag som fanns 2016. Det går även att se att debatten om hur prognoserna uppfattas har gjort intryck på såväl Nate Silver och FiveThirtyEight som The Economists modell, som tagits fram i samarbete med bland annat Andrew Gelman, professor i statsvetenskap och statistik vid Columbia University. The Economists prognos jämförde, åtminstone till en början, chanserna för en Trump-seger med exempel om sannolikheten för olika tärningskast. FiveThirtyEight, å sin sida, har omformulerat sin prognos från "procents sannolikhet" till "X fall av 100" och även illustrerat det i form av 100 tänkbara valresultat enligt modellen. Det senare möjligen inspirerat av den forskning som menar att beskrivningar i termer av antal tenderar att leda till mer korrekta uppfattningar om risker än beskrivningar utifrån procenttal (se t.ex. Gigerenzer & Hoffrage 1995).

FiveThirtyEight har detta år även lagt in en särskild komponent i modellen om hur covid-19 kan tänkas påverka prognoserna. På samma sätt som prognosfelen i deras simulationer är korrelerade mellan olika delstater, är de nu också korrelerade med hur drabbad av pandemin de olika delstaterna har varit. Detta har dock inget att göra med den politiska hanteringen av pandemin som sådan, utan handlar snarare om att pandemin kan tänkas påverka vilka grupper som går och röstar (Silver 2020).

Efter att allt fler mediehus börjat lansera valprognoser har en debatt om skillnader mellan de olika underliggande modellerna blivit en återkommande attraktion. I avsaknad av fullständig transparens av hur modellerna är konstruerade, får den oftast föras utifrån huruvida modellernas resultat är rimliga. Årets debatt har framför allt handlat om ifall FiveThirtyEight har garderat sig för mycket. Deras prognos är än så länge relativt osäker på utgången, precis som 2016. I slutet av september när den här artikeln skrivs ligger deras prognos på 77 procents sannolikhet för att Biden ska vinna valet, medan The Economists modell uppger att den sannolikheten är 87 procent.

Hur årets prognoser faller ut vet vi dock först några veckor efter att den här artikeln publicerats. Om de inte förändras radikalt fram till valet är Trump ånyo nederlagstippad. Även om 2016 års val underströk att mindre sannolika utfall trots allt kan inträffa, får man ändå tro att ett omval av Trump i detta läge skulle leda till en trovärdighetskris för dem som står bakom prognosmodellerna. Det är i alla fall vår prognos.

Referenser

- Abramowitz, Alan, 2016. "Will Time for Change Mean Time for Trump?", *PS: Political Science & Politics* 49(4), s. 659–660.
- Blumenthal, Mark, 2014. "Polls, Forecasts, and Aggregators", *PS: Political Science & Politics* 47(2), s. 297–300.
- Campbell, Angus, Converse, Philip E., Miller, Warren E., & Stokes, Donald E., 1960. *The American Voter*. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Campbell, James E., & Lewis-Beck, Michael, 2008. "US Presidential Election Forecasting: An Introduction", *International Journal of Forecasting* 24(2), s. 189–92.
- Fair, Ray C., 1978. "The Effect of Economic Events on Votes for President", *The Review of Economics and Statistics* 60 (2), s. 159–73.
- Gigerenzer, Gerd, Gassmaier, Wolfgang, Kurz-Milcke, Elke, Schwartz, Lisa M. & Woloshin, Steven, 2007. "Helping Doctors and Patients Make Sense of Health Statistics", *Psychological Science in the Public Interest* 8(2), s. 53–96.
- Gigerenzer, Gerd & Hoffrage, Ulrich, 1995. "How to Improve Bayesian Reasoning Without Instruction: Frequency Formats", *Psychological Review* 102(4), s. 684–704.
- Gosnell, Harold F., 1937. "How Accurate Were the Polls?", *The Public Opinion Quarterly* 1(1), s. 97–109.
- Graefe, Andreas, Armstrong, J. Scott, Jones, Randall J. & Cuzán, Alfred G., 2014. "Combining Forecasts: An Application to Elections", *International Journal of Forecasting* 30(1), s. 43–54.
- Hibbs, Douglas, 2000. "Bread and Peace Voting in U.S. Presidential Elections", *Public Choice* 104(1), s. 149–180.
- Hibbs, Douglas, 2012. "Obama's Reelection Prospects under 'Bread and Peace' Voting in the 2012 US Presidential Election", *PS: Political Science & Politics* 45(4), s. 635–639.
- Hillygus, D. Sunshine, 2011. "The Evolution of Election Polling in the United States", *Public Opinion Quarterly* 75(5), s. 962–981.
- Hoffrage, Ulrich, Lindsay, Samuel, Hertwig, Ralph, & Gigerenzer, Gerd, 2000. "Communicating Statistical Information", *Science* 290(5500), s. 2261–2262.
- Jackman, Simon, 2005. "Pooling the Polls over an Election Campaign", *Australian Journal of Political Science* 40(4), s. 499–517.
- Jackson, Natalie, 2016 "How We're Forecasting the 2016 Presidential Election", *Huffington Post*. Tillgänglig på <https://www.huffpost.com/entry/forecast-2016-president_n_57ee8eede4b0c2407cdd9155>, citerad 2020-09-27.
- Jennings, Will & Wlezien, Christopher, 2018. "Election polling errors across time and space", *Nature Human Behaviour* 2(4), s. 276–283.
- Kennedy, Courtney, Blumenthal, Mark, Clement, Scott, Clinton, Joshua D., Durand, Claire, Franklin, Charles, McGeeney, Kyle, Miringoff, Lee, Olson, Kristen, Rivers, Doug, Saad, Lydia, Witt, Evans & Wlezien, Christopher, 2017. *An Evaluation of 2016 Election Polls in the U.S. American Association of Public Opinion Research*. Tillgänglig på <<https://www.aapor.org/Education-Resources/Reports/An-Evaluation-of-2016-Election-Polls-in-the-U-S.aspx>>, citerad 2020-09-01.
- Lewis-Beck, Michael S., 1985. "Pocketbook Voting in U.S. National Election Studies: Fact or Artifact?", *American Journal of Political Science* 29(2), s. 348–56.
- Lichtman, Allan, 1996. *Keys to the White House*. Lanham: Madison Books.
- Linzer, Drew A., 2013. "Dynamic Bayesian Forecasting of Presidential Elections in the States", *Journal of the American Statistical Association* 108(501), s. 124–34.

- Lock, Kari & Gelman, Andrew, 2010. "Bayesian Combination of State Polls and Election Forecasts", *Political Analysis* 18(3), s. 337–48.
- Lohr, Sharon L. & Brick, J. Michael, 2017. "Roosevelt Predicted to Win: Revisiting the 1936 Literary Digest Poll", *Statistics, Politics and Policy* 8(1), s. 65–84.
- Lusinchi, Dominic, 2018. "'The Great Fiasco' of the 1948 Presidential Election Polls: Status Recognition and Norms Conflict in Social Science", *Annals of Science* 75(2), s. 120–44.
- Martin, Elizabeth A., Traugott, Michael W. & Kennedy, Courtney, 2005. "A Review and Proposal for a New Measure of Poll Accuracy", *The Public Opinion Quarterly* 69(3), s. 342–69.
- Mosteller, Frederick, Hyman, Herbert, McCarthy, Philip J., Marks, Eli S. & Truman, David B., 1949. *The Pre-Election Polls of 1948: The Report to the Committee on Analysis of Pre-Election Polls and Forecasts*. New York: Social Science Research Council.
- Norpoth, Helmut, 2018. "Predicting Elections", i Alex Mintz & Lesley Terris (red.), *Oxford Handbook of Behavioral Political Science*. Publicerat online, <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190634131.013.24>.
- Pew Research Center, 2018. *Comparing Survey Sampling Strategies: Random-Digit Dial vs. Using Voter Files*. Tillgänglig på <<https://www.pewresearch.org/methods/2018/10/09/comparing-survey-sampling-strategies-random-digit-vs-voter-files/>>, citerad 2020-09-19.
- Pool, Ithiel de Sola, Abelson, Robert P. & Popkin, Samuel L., 1965. *Candidates, Issues, and Strategies*. Cambridge: M.I.T. Press.
- Rosenstone, Steven J., 1983. *Forecasting Presidential Elections*. New Haven: Yale University Press.
- Silver, Nate, 2016. "A User's Guide To FiveThirtyEight's 2016 General Election Forecast", *FiveThirtyEight*. Tillgänglig på <<https://fivethirtyeight.com/features/a-users-guide-to-fivethirtyeights-2016-general-election-forecast/>>, citerad 2020-09-01.
- Silver, Nate, 2020. "How FiveThirtyEight's 2020 Presidential Forecast Works – And What's Different Because of COVID-19", *FiveThirtyEight*. Tillgänglig på <<https://fivethirtyeight.com/features/how-fivethirtyeights-2020-presidential-forecast-works-and-whats-different-because-of-covid-19/>>, citerad 2020-09-15.
- Squire, Peverill, 1988. "Why the 1936 Literary Digest Poll Failed", *The Public Opinion Quarterly* 52(1), s. 125–33.
- Taleb, Nicholas Naseem, 2018. "Election predictions as martingales: an arbitrage approach", *Quantitative Finance* 18(1), s. 1–5.
- Toff, Benjamin, 2019. "The 'Nate Silver Effect' on Political Journalism: Gatecrashers, Gatekeepers, and Changing Newsroom Practices around Coverage of Public Opinion Polls", *Journalism* 20(7), s. 873–89.
- Wright, Fred A. & Wright, Alec A., 2018. "How Surprising Was Trump's Victory? Evaluations of the 2016 U.S. Presidential Election and a New Poll Aggregation Model", *Electoral Studies* 54, s. 81–89.
- Westwood, Sean J., Messing, Solomon & Lelkes, Yphtach, 2020. "Projecting confidence: How the probabilistic horse race confuses and demobilizes the public", *The Journal of Politics* 82(4).